

HỒ-VĂN-Y
QUAN-LÝ
CÁI HẠN NHỰT TRÌNH
AN-HA
Tron năm.....8400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán riêng nhựt
trình L'APPEL
Tron năm.....8400
Sáu tháng.....4 00
Giá bán chung hai bên
Tron năm.....10400
Sáu tháng.....6 00

AN-HA-BẢO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUOC-NGO DE L'APPEL

Organe d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles
NHÀ BÁO Ở TẠI ĐƯỜNG—Boulevard Delanoue—Sant'ro
Directeur Politique: TRẦN-ĐẮC-NHĨA

PHẠM-KY-XUONG
CHỦ-BỘT

Về việc mua bán hay là
mua nhựt-trình hay là
bãi đống, bao xin để tho
vợ v. v. v.

ĐẠI-CHIẾU
luôn, bốn-quần lấy làm
thăm cảm.

CÂU CHUYỆN CỜ BẠC XỨ TA

Câu chuyện cờ bạc là một câu chuyện cũ, các hiệu báo Quốc-ngữ cũng báo Langsa tưởng khi chẳng báo nào mà chẳng bán đến. Chính bốn báo này cũng từng để bút một lần mà luận biện về câu chuyện cờ bạc. Đã biết là câu chuyện cũ, song mùa này là mùa cờ bạc, nên chỉ đầu bán đi bán lại tưởng ra là câu chuyện nói chẳng sai nữa và có lẽ nhắc nhở cái hại cho người đánh bạc, phớt lờ thì cũng không phải là không bổ ích vậy.

Cờ bạc, cờ bạc, ai ai cũng công nhận là một cái tội, đau cho đến đời xưa có lẽ khi ít cờ bạc hơn đời này, mà ông Bàng-dức Công cũng đã nhận cho cờ bạc là một tội chẳng nhỏ, nên ngài có dự tích một bài thì khuyên con ngài về nghiệp cờ bạc như vậy.

Phẩm nhân bách nghệ hảo tùy thân

Đa bất môn trung mục khư thân

Năng sắc anh hùng vị hạ tiện

Yêu gia phú quý tại cơ bản

Yêu lam lũ thân bằng tiểu

Điền địa tiền mã cốt nhục sản

Bất tính dân thân tư ông dân nội

Nhân tiền suy bại kỷ đa nhân

Thích nôm

Hệ biết nghề nào cũng âm thân

Mấy nơi cờ bạc chẳng nên gần

Anh hùng nước phải ra hèn hạ

Phu quý làm rồi lại khó khăn

Quần áo là lời bằng-hiền nhạo

Ruộng vườn hao hết chị em dân

Chẳng tin thì ngó trong làng

Thua thua nhún nhún người ít kẻ ăn

Đi thanh thật thay lời khuyên! người người cũng đều rõ, song cái hình cờ bạc đã không giữ gìn, mà lại còn truyền nhiễm thêm ra. Xưa trong cuộc chơi thì me, bài từ sắc, kim tiền, đi đây là đại-khai-khể ít môn đã biết: văn cũng còn nhiều môn chơi khác, song ngày nay cuộc chơi chung lẫn hơn xưa thập bội, lại còn bày thêm nữa là: xe-lưu, bài-cờ, thối-cầu, phá-đỏ, phết, lột me v.v. v. Đa môn môn chơi, mà người chơi cũng không ít. Ai cũng rõ: cái hại của cờ bạc to như trời như biển, thật có rồi: tiền mất tật còn, ruộng tiền nhà hết, nợ chất thêm lên, thối danh phải lụy. Có người cũng vì cờ bạc mà tăng thất vọng thân, ấy là bực thường lưu lạc, còn những bọn hạ lưu bán thân, hàng này: họ trắng sông thì xa-phỉ chẳng ai bi, bằng (thua) mất đi sinh lòng gian ngược.

Có hạng người quanh năm vô nghệ tùy thân, chỉ sở trường về nghề cờ bạc mà làm kẻ sinh-nhai, may ra thì được ngân được muôn, tạo nên sự nghiệp có chi mau bằng. Và lại cờ bạc nó cũng làm cho người mê-mẩn tham vui, cũng thầy có nhà đánh bạc thì chẳng những là người chống đánh bạc mà thôi; người vợ cũng đánh bài, con trong nhà cũng tập tành cờ bạc. Có người mê cờ bạc bỏ phè cửa nhà con vợ, có kẻ ham đánh bài không kẻ chống la rầy chỉ hết. Miếng lo một việc ăn thua, có khi chẳng màng đến bữa ăn uống là điều quý trọng cho thân-thể.

Ồi! cờ bạc, cờ bạc không rõ nó có cái ma lực gì mà dễ áp-chê lòng người như thế, khiến cho kẻ hư cửa hại nhà, khiến cho người bỏ công bỏ vợ, khiến cho người bại hoại thân danh, khiến cho kẻ phải sa vòng ly-tiệt. Thật là: cái hại về cờ bạc chẳng bút mực nào mà kể cho hết. Bởi vậy có câu: Giết tươi thực nể nhiều tay lụy, chôn sống anh hùng mấy một qua. Lại còn: cờ bạc là bác thàng-báu, cửa nhà bán hết xô chơn vào cùm. Nghĩ dằng ghê dằng sợ cho cờ bạc!!!

Nhà nước cai trị xứ ta, rất thi đại ân cho dân chúng ta, lập luật trừng trị nghiêm cấm cờ bạc, còn những người đánh cờ bạc mà bị bắt được, thì hành phạt chẳng dung. Có một điều đáng tiếc cho người mình, thói tệ chẳng chữa, cũng biết sự cờ bạc là sự hại, song không đánh bỏ, hề bắt chớ này thì đời chớ khác, bởi vậy: trong các báo về mục "thời-sự" có bữa nào là bữa không nói bác đảng sống đánh bạc. (hàng xư này thì xư nọ; dường như nắng gát thể nào, mà hoa cờ giữ tươi xanh chẳng chút chi khô héo!)

Vì tâm nhiệt-thành đối với quốc-dân; mong rằng: những người mắc phải cái bệnh cờ bạc, tin cũng nên tỉnh ngộ mà xa lánh nó đi.

Nếu những lời ước mong đây, mà các nhà chùa và các người danh-bạc đồng tâm thời bộ, thì tưởng ra cũng là một cái hạnh-phúc trong xã-hội ta đó.

K. X.

PROVINCE DE SADEC
Travaux Communaux
Avis d'Adjudication
Lieu, date et heure de l'Adjudication: Inspection de Sadeq, le Samedi, 20 Mai 1920, à neuf heures.
Objet: Construction d'une Ecole

Cách nói chuyện

Đang Tạo-hóa phú cho người ta có cái tiếng nói để dùng mà nói với nhau, hoặc chuyện làm ăn, chuyện hơn thua, chuyện tiêu-khiển. Tuy cách nói chuyện là một việc rất trọng hệ, nhưng mà là một việc rất trọng hệ. Rất thường: vì mọi người không ai là không nói chuyện; còn nói mà không hòa lời, nói mà không phải lẽ, chẳng những là không lý thú; mà lại có khi phải hại việc nữa. Bởi thế nên nói chuyện là một việc rất trọng hệ.

Người nói chuyện khéo, không những là giúp việc giao-lễ được lành, thủ thêm tiền, mà lại còn bổ ích cho phần văn-chương, bề phong-lực nữa. Vì lúc nói chuyện tất phải chuốt-trào lời nói, diêm tô y-từ, kẻ thuật có đầu-dưới, đối-đáp có điệu-vi, làm cho người người nghe được phần chi vui vẻ bởi phần. Trong khi nói chuyện cũng phải có lẽ nhượng-tôn-tự nhún nhường. Lễ nhượng-tôn-tự là tôn người mà cũng tự tôn mình, là người đang nói: đầu có điều chỉ trái ý mình, hoặc có lời chỉ phi lý, mình cũng không nên tác-tác ra sắc mặt ra không bằng lòng mà phải đối-liên, cứ để cho người ta nói hết, rồi mình sẽ tỏ ý riêng mình một cách rất ôn-ôn-lễ-phép mà chỉ-trích ý người, thời từ nhiên người sẽ biết điều của người, nói đó là sai mà từng ý mình.

Xưa có nhà danh-sĩ nước Pháp thời là người có lễ độ, và có tiếng là người nói chuyện khéo lắm. Một ngày kia, ông ngồi tiếp chuyện một vị khách, lúc bàn đến một chuyện kia trái ý bình sanh của ông hẳn, ông chẳng những là sắc mặt blab thường mà miệng ông vẫn cười rồ theo vị khách. Thấy vậy: khách càng đắc chí, nói mãi không thôi, ông cũng cứ ở-như-minh cười vậy hoài. Chứng vị khách giữ lời, ông mới đáp lại một cách ôn-ôn-lễ-phép: «Phải, ngài nói rất nhàn, tôi đây cũng đồng một ý kiến với ngài, thật là hay, lạ đúng, tôi phục.» đoạn rồi, thủng-thủng ông dần dần kể y-kiến của ông ra, thời trái hẳn với y-kiến của vị khách, nhưng mà lời ông nói rất khéo, nghĩa lý rất thông, giọng êm tai làm cho vị khách nghe mà mê-mẩn, quên phứt những lời của mình nói đó, càng nghe lại càng khen, gất đầu rằng phải, đến lúc dừng vậy, hai người bắt tay mà từ giã, vị khách còn nói tiếp thêm như vậy: «Thế thì tốt cùng ông cũng đồng một ý với nhau đó.»

Đây là: ông danh sĩ này, chỉ vì tại

nói chuyện hay, du được xiêu lòng người cảm giác cái y-kiến mình, mà người và không hay. Bên như người vùng nói, tánh nóng-nảy, hề nghe ai nói trái ý mình, lúc thì hờ hạo lên cái cho được. Như vậy: đã không được chuyển cho mình, mà lại có khi gây ra thù oán về khẩu-khi mà phải tương đối tụng đình. Nên chỉ: cuộc nói chuyện cũng có cung-hệ là vậy đó.

Thường thấy trong những đám tiệc ở xứ ta, đồ chơi hai, ba mươi người, lúc chuyển vẫn nghe ra không khác gì chợ nhóm, ông này nói, ông kia nói, mạnh ai nấy nói, nhằm lúc nghịch ý lại cùng cãi um-sùm lên nữa, sánh với người Tây trong đám tiệc thì sự nghiêm trang xem ra dường như một cơn mốt vực.

Xét kỹ lại: lại không phải xứ mình không có người nói chuyện giỏi, chỉ bởi không có tục hội nhau mà tiếp chuyện, kẻ này nói người kia nghe, nên sự giao du ở xã-hội ta không có gì là vui là thú như người ở Thái-lây vậy.

Ồ! nói chuyện, nói chuyện, ai cũng nói chuyện được, nhưng dễ thương ai là người biết nói chuyện?

Cách nói chuyện lại có một phần quan-hệ cho trình độ chung của quốc-dân; vì cứ xem câu chuyện nói mà có thể đoán được người ấy ở về giai cấp nào trong xã-hội. Phải là người thanh-cao, thời đầu câu chuyện thì thường đến đùa, thô-kịch đến đùa cũng có thể diễn bằng những tiếng thanh-tao nhã-nhạc, phải là người thô-lỗ, thời đầu câu chuyện lý-thú đến đùa, êm-đem đến đùa, lúc nói tuy có trao chuốt lời nói, nhưng cũng không sao tránh được những tiếng tục-tàng chất-chứa nó đâm ra một cách bất ngờ.

Cái giá trị con người cũng do ở lời nói một phần khá lớn. Thường thấy lắm người tuy nghèo khổ, nhưng nói được những câu chuyện êm như ru, mà trong lời nói không có dính-vấp một tiếng nào; lại những tay công-lực bời, liền ông của cha vẫn đầy lùi luôn, song những giọng nói ra rất là thô-lỗ, ý-thị, mà vô nghĩa-lý, khiến cho người nghe đến tai có thể biết rằng đó là những con nhà thất giáo, mà đem dạ khinh-dể bị-bại.

Ồ! xây chơn còn gương được, chớ sây lời thời còn gương được nào? Nên chỉ cách nói chuyện hay dở và khéo xấu như thế, quốc-dân ta há chẳng nên đề-dặt tâm ru!!!

Thế-Trung

Hoàng-hải tân văn

MỘT CÁI TỤC CHÀO NHAU RẤT LẠ

Tại đảo Borneo có một cái tục tiếp khách rất kỳ, vô luận già trẻ trai gái hễ gặp nhau thì chẳng nói chẳng rằng gì cả, cứ lững thững đến gần nhau, rồi người nọ giơ chân lên cho người kia cầm lấy, người kia lại giơ chân lên cho người nọ cầm lấy, làm như vậy ba lần, rồi mới hỏi nhau đi đâu, đi đó v.v. v.v. mà trong khi đương

Tri-Trung-Hòa

Đại-Dược-Phòng Cảnh-ho

TAM SẮC BỔ HOÀN TRỊ CÁC CHỨNG HƯ NHƯỢC, ĐƠN-ÔNG, ĐƠN-HÀ, CON NÍ ĐỀU ĐƯỢC CẢ, ĐƠN-HÀ KHÔNG CÓ CON, UỐNG LẤU SẼ CÓ CON, V.V. MỖI VE.....1\$ 50

CƠ MỤI ĐIỀU KINH BẠCH ĐÀI HOÀN TRỊ CHỨNG ĐƠN-HÀ ĐANG KINH NGUYỆT KHÔNG ĐỀU, HUỆT BẠC; MỖI VE.....1\$ 00

BỔ PHÉ THÁNH ĐƯỢC THỦY TRỊ CHỨNG HO VÀ HƯ HUỆT, MỖI VE.....0\$ 40

HÓA ĐAM CHỈ KHÁI TẮNG TRỊ CHỨNG HO LAO, HO GIỎ, MỖI BAO.....0.10

NGŨ LÂM BẠCH THUỐC HOÀN TRỊ CHỨNG XÍCH-TRƯỚC, BẠCH-TRƯỚC, HUỆT TRƯỚC, LÂM TRƯỚC, MỖI VE.....0.40

Ồ KẾ BẠCH PHỤNG HOÀN TRỊ CHỨNG HƯ THAI, TIỂU SẮNG, KINH NGUYỆT BẤT ĐỀU.....1 hộp 2 hoàn.....0.60

1 hộp 4 hoàn.....1.20

DƯỠNG HUỆT BỔ THẬN THẤP TRỊ CHỨNG THÂN-THỂ SUY NHƯỢC, BỔ DƯỠNG NGUYÊN KHÍ, MỖI VE.....0.60

TIỂU NHỊ TIỂU TẠO LỘ TRỊ CHỨNG CAM TÍCH CON NỈ AN UỐNG KHÔNG TIỂU MỖI VE.....0.50

BẮC BƯU NHẬN ĐƯỢC TRỊ BỊNH CƠN MÃI HAI LẦN, MỖI VE.....0.50

THANH TANG BỔ TÁ HOÀN THUỐC BỔ TÁ MỖI VE.....0.10

LẬP CHỈ TĂNG THỔNG MỖI CHỈ.....0.10

TIỂU NHỊ CAM-TÍCH TĂNG THUỐC SẮNG LẠI MỖI CHỈ.....0.10

NHƠN SÂM BẢO SIỀNG MỖI CHỈ.....0.30

HỒNG BẠCH LỢI CƯỜNG MỖI CHỈ.....0.20

Tri-Trung-Hoà

Am thuở bắc lại đường cầu tàu lục-linh số lại 32 CẦN-THƠ

bắt chơn mà có một người vô-y ngã xuống thì họ cho là vô-lẽ rồi phải xin lỗi không thì đến kiện cáo lồi thối.

Ký quái thật! chào nhau lại dùng tay có khác gì nhau, ta thấy họ bắt chơn, ta bảo là đã mang, họ thấy ta quai vãi, hay thấy người Âu-châu bắt tay và hôn, chắc họ cũng lấy làm khó coi lắm.

Họ lại còn một cái tục lạ nữa là hễ đi con gái thì thân thích mỗi người mừng một hôn đá, sau chọn lấy một hôn bé nhưt rồi dúi ra cho con đeo vào cổ, mỗi đến khi về nhà chẳng thì mới thôi, nên ai qua lại xứ ấy mà thấy có người con gái cổ đeo hôn đá thì biết hẳn là chưa có chồng. Tục này có lẽ cũng như tục «lồng ngỗng» của Á Đông ngày xưa vậy.

K. H.

NHỮNG NƯỚC NÓI TIẾNG ĐỨC

Số người nói tiếng Đức tất cả là 94 triệu: 63 triệu là người Đức, còn 31 triệu là người các nước: nước Hoa-kỳ 9 triệu, nước Áo 6 triệu rưỡi, nước Tiệp-khắc 3 triệu 35 vạn, nước Thụy-si (Suisse) 2 triệu 60 vạn, nước Phôn-lan-nhà 1 triệu rưỡi, nước Lỗ-ma-ni 80 vạn, nước Tắc 75 vạn, nước Ba-lây (Brésil) 60 vạn, nước Hung 55 vạn, nước Giã-ná-dại 40 vạn, nước Y 22 vạn 5 ngàn, nước A-can-đinh (Argentine) 13 vạn, châu Úc 10 vạn và 5 vạn ở nước Bỉ.

Sự thông-thiết sáu-nào

CỦA CHA MẸ ĐUA HỌC
TRỞ BỊ BÀI HỌC

Vì một việc thông khổ trong lòng, nên tôi xin thổ lộ đôi lời dưới đây họa là có lỗi sự buồn của tôi chút nào chăng! Sự buồn của vợ chồng tôi bắt đầu kể từ ngày 30 Avril qua rồi đây, chính là ngày mà 102 học trò trường Collège Cánhò bỏ học kéo nhau đi ra khỏi trường. Vợ chồng tôi buồn vì trong số học trò nói trên đây có tên một thằng con chúng tôi ở trường. Năm rồi, tôi vẫn có một lúc vui mừng là lúc thằng con tôi thi đậu cấp-bằng Sơ-học, kể thì được boarse như lòng ăn-học của nhà-nước cấp cho. Vợ chồng tôi vui mừng, bởi nhà có con đông, tiền lương của tôi mỗi tháng đã ít mà còn phải bị trả tiền nhà và xây-xai mua ăn mua mặc các việc nó vừa đủ là may. Lòng hàng lo lắng về việc học hành cho con tôi không được bằng người, nếu không nhờ có học-phi của nhà-nước cấp cho, thì ác tôi khiến sức cho con vào trường trung-học tư được!

Bởi thế nên từ khi con tôi được vào học lớp tère année tại Collège Cánhò được boarse của nhà nước cấp đường thì lòng tôi rất vui mừng, thầm vài vang trời đất ừng phò khai tâm diễm tánh cho nó mình mừng học hành cho kịp chúng bạn, cho được tới nơi tới chốn. Mỗi lần con tôi xin phép về thăm nhà thì tôi hằng khuyên con nên học sự thiệt, có quý sách phải, dạy thấp chỉ cao, cố muốn cho con tôi ghi lòng mà đi cho tới cùng cái đường mà nó mới khởi hành đó. Còn phần mẹ nó cũng vậy, thường khi chia ngọt sẻ bùi, mạnh quăn tâm áo, lo lắng cho con được sạch được lành để khỏi chúng bạn nó nhạo cười là dơ là rách! Than ôi! nhà đã không dư tiền, nhưng mà cũng phải ràng sức cùng con; nay nó mua sách cũng phải mua, may nói sắm giày sắm nón cũng gượng lòng làm cho vừa bụng con. Tưởng cho phần làm cha mẹ, ai cũng thế: sanh con ra phải nuôi con lớn con cho được nên người tử-tế. Thế mà: ngày nay cũng vì con mà phải thông khổ trong lòng, đầu đau nết mất, ngệ việc hậu lai của con tôi còn có ra gì thì càng buồn-bã, càng đau-dớn. Tôi đọc cái lời-nghị ngày 7 Mai này của quan Thống-Đốc Nam Kỳ thì giọt lệ không cầm. . . . Thôi, rồi còn chi là sở-vọng cho con ăn học! Than ôi! con! trình lo lắng bấy lâu nghĩ tới thêm chua xót chẳng cùng. Phải đề ngày nay mà phải thông-thiết như vậy, thì ngày nó tới chẳng mừng chẳng lo làm gì! Tức tôi vì con tôi còn nhỏ, mới 14, 15 tuổi mà lại phải không được học nữa—chờ chi nhà được dư dề dư ăn, trường này không được học thì còn có thể đóng học mà vào trường khác, chỉ ư phần tôi lương tháng vừa đủ chi dùng trong nhà, đến ngày nay nó không được học-phi học ở trường nhà-nước nữa, thì tài nào tôi đem nó vào trường tư cho được!?

Phần làm cha mẹ, hề ai có cái cảnh chẳng may như tôi đây, tưởng phải thông-khổ như tôi chứ chẳng không! Thông khổ bao nhiêu, tôi lại oán hận bấy nhiêu cho những kẻ âm mưu, hợp thấy cạn suy, nó đem lòng xúi dục những cái óc non-nớt, tánh khố lao-chao, vui buồn trong giây phút kia, tưởng phải với làm; có nhiên đưa bỏ trường mà đi. Hồi nó, nó không biết trả lời làm sao? Như: thằng con tôi đây: hồi thiết nó nói: «mấy anh lớn bảo đi, phải nghe theo mà đi, chứ không rờ đi được làm gì.» Ngày nay phải bị hại đến hạn độ (briser son avenir), nó chỉ có ăn-năng mà không rờng dấy thôi. Xúi dục! xúi dục chi mà hại biết hao nhiều cơ! nít, ngày hôm nay chúng nó đi mất học ở đó còn phải lui sụp cái liên-trình của chúng nó về sau! Thế là đáng tội nghiệp thay cho những trẻ không hiểu gì, màm, hoặc là ham vui

Thời sự

Cánhò

TỜ BÁT LƯƠNG, AN TRÒM CỦA CHỦ NHÀ RỒI TRỐN

Ngày 16 Mai rồi đây, lúc 5 giờ chiều tại nhà M. Phạm-bá-Đại ở Châu-thành Cánhò có xảy ra một việc tờ trốn. Số là một đứa gái tên là Nguyễn-thị-Giao kêu là Thị-Tư 18 tuổi ở vườn làm công việc trong nhà gần trời năm rồi, nay lại sanh lòng làm quấy lên gọi quần áo của nó rồi rồi ra ngã sau đi mất. Chứng trong nhà vợ M. Đại thấy vấn mải Thị-Tư một ngày một lâu, hồ nghi nó trốn, bèn xem lại quần áo của Thị-Tư thì không còn tại nhà một cái. Trị hồ lên và đi kiếm khắp nơi cũng không được. M. Đại có mời lính tuần-dưỡng đến tìm lấy tư sự và cây nã-tróc giùm. Rang ngày sau 17 Mai lúc 8 giờ sớm mai, M. Đại có đến bắt làm tờ cơ với ông Cò về việc Thị-Tư trốn đó.

Lời thiên hạ phong-vân rằng: thị-Tư này thấy có tư tình với tên Tung là đứa ở với M. Cao-nhật-Thành làm việc nhà-thương ở một căng phố gần căng của M. Phạm-bá-Đại.

Tiếng phong-vân này chẳng phải là chẳng đáng linh, vì ngày 17 Mai lúc 7 giờ sớm mai, vợ M. Thanh đi chợ mua đồ ăn, để ở nhà một đứa gái nhỏ 9, 10 tuổi với tên Tung. Tên Tung đố lòng trộm của chủ, nên bày mưu xúi dục đưa nó ra đằng trước ngồi chơi, ở trong nhà vẫn về một mình để làm công chuyện của nó. Tung bày cay rương lấy hết thảy vàng chuỗi, quần áo bạc tiền dồn vào cái giỏ mây rồi lớn ra ngó sau toan trốn đi, thế khi lúc đó có chỉ động, nên tên Tung chung trốn trong nhà tiêu mà không ai ngờ nó ở đó mà bắt. Đệ tử nó chạy kiếm ngá này ngá nọ luôn công vô ích. Trốn trong cầu tiêu tới 8 giờ rưỡi tên Tung lén lút góp tiền bạc, vàng chuỗi lớn vào mình, còn cái giỏ quần áo bằng nhiều thì nó bỏ lại đó, rồi nhảy thót ra kêu xe kéo chạy tuốt và lúc xán đó xe kéo đó, nhảy xuống ruộng đóng mịt làm cho ai nấy không ngờ kịp mà bắt nó.

Nghe nói M. Thanh bị mất cả thảy tính trên 700\$ và đã có đi cơ nơi hơi rồi. Đây là tên Tung trước đã hoá đồ thị-Tư, giắt thị-Tư đem gói nơi nào đó, rồi sau quyết đoạt của chủ nó được cùng nhau đồng hể trốn đi xứ khác. Ước ao sao sở-tuần-cảnh (Police) ở Cánhò tìm kiếm cho ra mỗi mạng được nã trực cấp oan-ương phần chủ này mà giải chúng nó ra Tòa cho chúng nó làm phần con.

hận nhau mà làm thế, rồi phải thọ hại dễ buồn rầu cho cha mẹ chúng nó ngàn ngày. Chẳng biết bọn này được đó lương-lâm chúng nó có cũng-rức chẳng? chúng nó có hối-hận sự xúi dục quấy của chúng nó chẳng? Hồi bọn xúi dục quấy ới! Con trẻ hư hỏng sự học hành, lớn lên thành ra dơ dẩn, thất giáo, bất lương, rồi đến khi bị đường tù tội mà lụy hại đến thân danh của tổ-tiên ông-bà chúng nó và của chúng nó, thì cũng tại bọn người đồ dâm bầy đặt cho chúng nó đó.

Tôi vì thông-khổ trong lòng, nên cầm bút viết ra bài này, cầu xin nhà nước bang ơn cho tôi dân, như là cho cha mẹ học trò, mà ra ơn truy tìm bọn xúi dục quấy đó mà trừng trị—chớ thật trong số 102 đứa học trò trường Cánhò bị đuổi học đó, đã biết thỉnh không bỏ trường mà đi thì cũng có lỗi, nhưng mà phần nhiều đều bị xúi dục quấy và rùng ép mà phải theo không ngờ đến họ phải nặng-nề ngày nay như thế; chứng ăn-năng việc đã muốn rồi!

Tôi nghiệp thay! Ngưỡng vọng quốc gia vô lộ! Xin nhà nước xuống ơn mưa móc mà tha thứ cho bọn thiếu niên thiếu trí, thì cha mẹ chúng nó và chúng nó đồng tâm cảm ơn đây.

P. T. T.
(Cánhò)

Như có ngựa khó chịu
vậy thì phải dùng
Pommade Cadum
thoá hết lúc thì

đeo cho đáng số gian-giao của chúng nó. Nghe lại thì nói ngày ấy đã bắt được tên Tung và nhậm mồi đồ tang, đã giao cho ông Cò Cánhò tra vấn nó.

CHẾT TRÔI

Sớm mai ngày 15 Mai nơi bến chợ Cánhò có một chiếc xuồng ở đầu chẳng rõ, một người dờn bà hơi mũi, còn một đứa bé hơi mũi ghê vô cầu tiệm Đức-long đứng di-lên chợ, phần nước lớn chảy mạnh mà lại ghê xuồng rất nhiều, nên lúc ghê lại lấy làm gay trở lăm. Chiếc xuồng ấy ghê vô thì lại gặp chiếc ghê đậu nên không ngá mà vô bên, nên phải hơi vồng ra lại ghê mà vô. Rồi thay 1 chiếc xuồng hơi ngan lại ghê vừa đang nửa chiếc, bị nước chảy quá mạnh đứa bé hơi mũi kèm không lại nên chiếc xuồng càng vô lại ghê mà chiếm. Lúc đó người dờn bà ở trước mũi nhảy vô được, còn đứa bé sau lại bị nước chảy nên chiếm mất. Chứng tri hồ-lên lính tuần chạy đến vườn dơi bà người lạng mò cũng không được.

AN TRÒM VIT

Ngày 15 Mai Hương-quân làng Thới-long (Cánhò) có giải ra tòa một đám an-trộm vit bắt tại trận. Tên Kỳ là tại gia khai rằng: đêm 13 Mai: Kỳ đang ngon giấc, bỗng nghe vịt trong chuồng rồ la, giữ mình thức dốt đến đi ra vừa tới thì thấy tên Do đang chung ra cửa chuồng vit lại có 6m 2 con vit. Kỳ bèn tri hô bần can chạy đến tiếp bắt được Do đem ra làng. Hương-quân làm phúc làm giải Do đến quan Biện-ly dạng lăm 11 tháng 40 com chó tên Tay-ninh.

GIÚT TIỀN GIỮA CHỢ

Bữa thứ sáu 16 Avril, tên Lê-văn-Nhân 17 tuổi, ở huyện cho ghê cho chủ Dương-vân-An ở làng Vĩnh-hòa (Ben-tre) lên Tay-ninh mua củi, ghê đậu gần bến chợ mới, nên chủ An sai tên Nhân lên chợ kêu thợ rưng dăng mua củi, Nhân nghe chủ nó biểu lên chợ nên có lòng vui mừng vì mình là bóm lặc lủi có lẽ phải trúng mồi to nên mới 6 giờ rưỡi mai nó đã rảo bước lên chợ. Bỏ khi tới không ai để lỡ hay sao nên con ta vào trong tiệm thực bạc của kh. ch. Trương-Liêng, rồi thỉnh không kéo học từ ra quơ trợn 25 đồng bạc giấy rồi ra đường nhảm xuống ghê đóng ruồi. Khi ấy chủ tiệm đuổi theo kêu mà-tả-tính-ôi. Lính rờn-theo xuống ghê nam cầu Nhân đem củi tới chợ ông có mớ đường tra xék rồi ông có Andrien xuống ghê của chủ tên Nhân lục kiếm một hơi lấy được một tấm giấy năm đồng của Nhân. Dứt được đi ông táo (trong bếp), còn hai chuc nửa Nhân chỉ chỉ chỗ này chỗ nọ hoài tìm không ra. Hiện nay Nhân ta còn ngồi nơi nhà ngòi dăng chờ ngày lãnh thưởng cơm áo.

Đoan-Ngư

VinhLong

XIN SỐ MẬT THAM GHỀ MẬT!

Ky-giá có mấy lời cầu xin sở mật thám Vinhlong ghé mắt, trừ tuyệt cái đại nạn cho các ghê thương-hồ. Ky-giá nói các ghê thương-hồ đây chẳng phải là nơi chung tất cả các ghê thương-hồ trong Nam Kỳ là mà là riêng về các ghê thương-hồ qui lại nơi khuê sông Cò-chien ngang vòm Bình-thủy ở nếm về cũ Cù-lao-giải (Vinhlong) vậy. Tại nơi mà Ky-giá đem từn, rờn-thy, chưa chu là hơn là cái nạn cướp ghê vậy. Đương thời, nếu tăng cường van chàng làm thì tại làng Thanh-khe thuộc về Cù-lao-giải có một bọn người, trong đây có đủ hạng: nào

AI MÀ DÙNG
THUỐC HUON
của ông
Lương-y DEHAUT
mà XỎ
thì chẳng cần chi phải
CỦ' ẮN
và ăn đường trong phòng.
Thuốc huon này để uống làm và đã
màu xỏ lại xỏ rất êm thấm.

Bán tại
Nhà ông Lương-y DEHAUT,
147, Faubourg St Denis, Paris,
và khắp trung các tiệm thuốc
đều có bán.

Cô gái Gaby Morlay, rap hát Antoine có đôi:
«Tôi chịu dùng xà-bông Cadum thiệt, rửa ráy da
sạch sẽ thơm tho êm dịu, nên bây giờ tôi đã
xà-bông hươu khác cũng chịu không được.»
Xà-bông Cadum thiệt trong túi lon các thứ
xà-bông khác, nên để rửa mặt rửa tay, tốt vô
cùng. Xà-bông Cadum nên để có dùng mỗi ngày.
—Trị giáng— là thị thành của năm 1926.

SỞ NÊU DANH HIỆU

XE "BÉCÉ-SPORT"

Những cuộc đua ăn

Đua đường trường
Cuộc đua 17 Janvier 1926
Tốp nhứt (mấy tay đại tài)
1° LƯƠNG, 2° LONG
Tốp nhì: KEN
Tốp ba: 1° PHANH, 2° LƯƠNG
Cả thầy đều cỡi xe
Bécé-Sport
và boyau Dunlop
Xe và boyau đing gần bực
tân thiên lăm mỹ rồi

Đua vòng trên Piste
Cuộc đua tới 15 Février 1926
Chạy 1.000 thước
1° J. CELICOURT, 2° DAM-HAI
Chạy 2.000 thước: 1° J. CELICOURT
Chạy đua cách Huế-ký, 60 vòng
Equipe nhứt xe Bécé-Sport
LƯƠNG với PHANH đoạt giải nhứt
Hãy nhớ: LƯƠNG đoạt giải nhứt cái
vòng chổi, qua mắt hồ hết mấy
người kia, xem cách lướt xông
thiệt rất đẹp mắt vô cùng

Cuộc đua ngày 17 tháng trước và các cuộc đua trước kia nữa, cũng là cuộc hành trình ở Hà-nội và Saigon của Marc với Demarnezse đường trường rất cam go, lên dèo xuống hũng, thì đủ thầy sự chắc chắn sự bền bỉ của xe BÉCÉ SPORT là đường nào rồi.

Mấy cuộc đua vòng tròn trên Piste hôm khai trương đua đây, thì lại thấy rõ thêm cái sự nhẹ nhàn của xe BÉCÉ SPORT nữa chưa có thử nào được vậy.

Các cuộc đua trên kia mà xe BÉCÉ SPORT được nổi danh lừng lẫy là bởi.

Người cỡi đều đại tài.

Đồ vật liệu dùng làm cũng tốt nhất hạng
Thế thân sắp đặt tạo thành cũng hơn
người ta hề.

của xe

B. C. SPORT

Hết thầy kiêu xe cũng có để bán lại Saigon:

Nơi tiệm: LÊ-VĂN-DU, đường Amiral Dupré

— TÂN-PHÁT, đường d'Ormay

— Y-NHU-LIÊN, đường d'Espagne

Còn tại Chợ-lớn thì

Nơi lũng: B. CANCELLIERI, 66, quai Testard

— 56, đường Tổng-đốc-Phương

Nơi tiệm: MỸ-NAM, 42, đường Tổng-đốc-Phương

LỜI RAO

Kính lời cùng quan khách đăng tường:

Tôi mới dọn một cái nhà ngủ đề hiệu là: **HOTEL TRẦN-ĐẠT** (Nghĩa là khách lâu) môn bài 26, đường kinh lập Delanoue ở gần nhà hát bóng Casino, châu-thành Cánhò. Có dọn mười sáu cái phòng sạch sẽ, khoan khoái và đẹp để làm. Trong mỗi cái phòng có để chuông điện dăng kêu bởi; tại nhà ngủ có telephone số 16, tiện bề cho quan khách chuyện vãng với người quen ở xa; có bàn com lầy. Bồi thiết tha và có lễ nghi.

Vậy xin quan khách có dịp ghé nghỉ một chuyến thì biết, chớ tôi không dám bảo chuỗi nhiều lời.

Nay kính,

HOTEL TRẦN-ĐẠT, Cánhò-Ville

danh vô nghiệp nghệ, nào nhưng là nông phu một nhà, hiệp lại thiết lập ra một hội « an-cuop » để danh các ghê thương-hồ nào đi ngang qua khuê sông nư ky-giá nơi nơi trên đây. Hôm rày ghê phen bọn ấy đã muốn khởi sự thì hành cái thủ đoạn già mang lặt lặt kia rồi, nhưng mắc làm việc của tôi nên lon nó con ngại chưa ra tay.

Ấy vậy, đương thời bọn nó chưa rưng thì sở mật thám Vinhlong ghen chong phải người đến tận nơi, gần Thanh-khe (bây giờ sắp nhập với làng Thanh-là) mà dò tin coi bọn nó trú nơi nào và được mấy đứa, rồi an díp nã trái cho hết cái bày bầy này gây dìm chết rồi, chớ cho ngày mai bọn nó lại nhể rồi một tay làm lặt lặt là bắt cho các ghê thương-hồ vào phải bị bủa nó cuop giết lăm. Vì khêu song này von là một cái từ nhà đến vãng người, hỷ chúng có đồn ở gần lối đó, (đồn

Cà-hop) nhưng nưc phải khê-si nưc cái còn rất to là con Hồ, nên cũng kho bẻ cho lính dìm ở đây thấy rõ mà đến tiếp cận liền đi nữa cũng không kịp, là vì phải qua một cái sông lớn ư ra phải mất vài giờ. Trong vài giờ ấy đã đủ cho bọn ăn cướp ăn hàng xoàng (sạch sành sanh quét) và buôn mát rồi.

Mấy lời thành thật, mong rằng sở mật thám Vinhlong ghé mắt, được sớm ra trị tội hai cho các ghê buôn qua lại ngang vòm Bình-thủy thì rất là hạnh phúc cho các ghê thương-hồ đi ngá đó về sau lăm. Tuy trên kia ky-giá có nói rằng chuyện này đây là một câu chuyện ky-giá nghe thiên-ta dãn vãng thôi, nhưng ky-giá dám nhận rằng chắc có thật, vì những người đến thuật chuyện này lại cũng ky-giá đây, toàn là những người thật tình ngay thẳng, không sao tra bả gạt.

ĐƯƠNG-CHÁNH-TRƯỜNG
(Vinhlong)

Chợ-tiền NGUYEN-TIEN-HAM, kính mời:
CATALOGUE FRANCO SUR DEMANDE

Al mua đt r s mng l m gtu trong nháy măt thl mua maut đt 20 queng đong sho **BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL**, RUE PAPERE, MARSEILLE, (FRANCE), cdp sau s đong 10 thng măt thng 30 queng đt. Trđ n, ó l i có biđi chđng đđn, nđn l m thđ l m l

Ai muốn mua xin gửi thơ đến cho :
 " AN-QUÂN AN-HÀ CANTHO "

Thước này báo chế tại: Spécialité
Pos'er, 28 rue S' Ferdinand, Paris 17=
Có bán rộng cả nhà trờ thước aty

Có thể bắt tại
TRUNG-CHAU LÔ-QUÂN CANTHO
và AN-HÀ AN-QUÂN CANTHO

Sách này
Đã trở bản lại An-Hà An-quân Cao-thơ

(TIẾP THEO)

(Sân sẻ tiếp)

Chiều bữa 8 Avril, lối 4 giờ rưỡi tôi đi ngang qua tiệm nhà đường Marins (Cholon), tiệm này ở gần tiệm nhà Baz-rô ở góc đường gần chỗ xe hơi đậu. Tôi thấy một bà mang khăn mặt và 2 cô đương đứng trong tiệm đang cãi oạt tấu chửi. Tôi liền bước vào nghe coi việc chi mà họ tấu chửi làm như vậy. Vô trong tôi thấy tấu chửi cầm 2 tấm giấy cũng có gần một hàng kếp kếp lóc mà trông hết một cái. Tấu chửi ý bất ý không thấy tôi, nó liền buồn tôi lộ miệng nói với một cô trong bà người mà rằng: «Mày có lấy cái kếp này không? Cô ý liền trả lời một cách nhẹ nhàng «Tôi nào có lấy, tôi mới dám lên thì đã thấy trông một cái rồi, sao chú nói vậy?» Kể bà già tiếp luôn rằng: «Ai đi lấy một cái kếp con cháu, già bao nhiêu đã mà người ta như vậy đi ăn cắp con cháu sao!» Tôi phá làm phách xóc tới chỉ ngay mặt cô

Mấy bà mấy cô quên rồi sao? Tại
Cholon cũng chẳng thiếu chi tiệm
Annam mình, hãy vô đó mà mua, chớ
đừng thên đến tiệm chúng nó kìa bà
đồng bào mình!

T. M.

